

Souhrnný přehled – vrcholný, pozdní středověk

1. **Jiří z Poděbrad** – český král, po husitských válkách, chtěl spojit evropské panovníky v boji proti Turkům, usmířit katolíky a kališníky, podezírán z vraždy českého krále **Ladislava Pohrobka**, prokázáno ale, že ten
2. zemřel na onemocnění krve
3. **Španělské království** – na Pyrenejském poloostrově území Kastilie a Aragonie, **Isabela Kastilská** se provdala za **Ferdinanda Aragonského**, v 15. století tak vzniklo španělské království. Isabela podporovala Kryštofa Kolumba v jeho plavbách. Ve Španělsku vznikla katolická organizace – **INKVIZICE**, nutila i násilím lidi, aby přestupovali na katolickou víru, hodně lidí mučeno, upalování čarodějnic /i u nás/.
4. **Jagellonci na našem trůně** – 2 panovníci, národností Poláci. Otec **Vladislav, syn Ludvík**. Vladislav podporoval šlechtu a města. Vdobě jeho vlády tzv. **jagellonská gotika**, slavná například pražská **Prašná brána** – dělostřelci tam měli sudy se střelným prachem - a dva stavitelé **Benedikt Ried a Matěj Rejsek**. **Ludvík zemřel v roce 1526 v bitvě u Moháče /Uhry/, když táhl proti Turkům. Utopil se v bažině.**
5. **Zámořské objevy** – 1492 – **Kryštof Kolumbus** doplul ke břehům Ameriky, domníval se, že je v Indii, proto označení Indiáni. /kakao, brambory, koření, kovy, zbraně/. Dále **Vasco da Gama** – obeplul Afriku, **Amerigo Vespucci** – podle něj Amerika, **Bartolomeo Diaz, Ferdinand /Magaljenš/** - obeplul zeměkouli. Hlavně Španělé a Portugalci – dokázali, že **Země je kulatá**.
6. **Knihtisk** – v 15. století Němec **Jan Gutenberg** sestavil první moderní knihtisk
7. Vznikají velké dílny, nejdříve se v nich pracovalo ručně, později zaváděly první stroje, práci si řemeslníci rozdělovali, každý dělal na výrobku určitou část – **MANUFAKTURY**
8. Katolická církev velmi silná – řada vzdělanců navazuje na Husovu kritiku církve, například **Němci Martin Luther a Tomáš Muntzer** – nastává období **reformace, chtějí katolickou církev reformovat**
9. Například **jezuitský řád** – katolický – **církev podporuje** – nastává naopak období **protireformace**
10. **Slavná jména novověku - astronomové** – **Mikoláš Koperník** – Polák, **Giordano Bruno** – Ital, upálen, **Galileo Galilei** – „A přece se točí“ – **Země se točí kolem Slunce, církev tvrdila opak**
11. **Česká renesance** – pošlu zvlášť
12. **Habsburkové na českém trůně** – nastupují v roce 1526 – **Ferdinand I. Habsburský**, katolíci, v Čechách hodně nekatolíků – protestantů, mezi Habsburky a nekatolíky spory, vyvrcholily v roce 1620 krátkou bitvou na **Bílé hoře**, nekatolíci poraženi, 27 nekatolických vůdců popraveno v roce 1621 na **Staroměstském náměstí v Praze** – slavným pražským katem **Janem Mydlářem**. Popraven i český lékař **Jan Jesenský**, který roku 1600 provedl první veřejnou pitvu.